

Svar på skriftligt spörsmål SSS 174/2023 rd

Svar på skriftligt spörsmål om reglering av autonoma vapensystem

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 174/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Atte Harjanne /gröna m.fl.:

Kommer Finland att stödja arbetet med att få till stånd ett internationellt avtal om reglering av autonoma vapensystem?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Finland har arbetat långsiktigt i en expertgrupp (GGE, Group of Governmental Experts) som lyder under FN:s konvention om vissa konventionella vapen (CCW, Convention on Certain Conventional Weapons) för att utarbeta en reglering av autonoma vapensystem. I de senaste diskussionerna har det förekommit ett brett stöd, inklusive från Finlands sida, för ett tillvägagångssätt i två steg. Utgångspunkten är att system som strider mot internationell humanitär rätt i sig är olagliga, så de ska inte få användas eller utvecklas. Samtidigt behövs reglering som tillåter användning av artificiell intelligens och autonomi i anslutning till sådana vapensystem som kan användas i enlighet med principerna för den internationella humanitära rätten.

Finland stöder skapandet av ett politiskt bindande dokument om autonoma vapensystem. På lång sikt ska målet vara ett juridiskt bindande avtal om autonoma vapensystem. För närvarande verkar det dock inte realistiskt att få till stånd ett förbudsavtal med ett stort antal stater. Eftersom de centrala vapenproducerande länderna inte stöder avtalet skulle detta försvaga regleringens effekt. Ett politiskt bindande dokument, en uppförandekod eller ett liknande dokument om autonoma vapensystem förefaller för närvarande vara den mest realistiska lösningen.

Finland betonar att den internationella rätten, inklusive regler och principer för internationell humanitär rätt ska efterlevas till fullo. Beslutet om att använda dödligt våld ska alltid fattas av människan och i fortsättningen ska inte heller helt autonoma vapensystem som är helt utom räckhåll för människans styrning få utvecklas. Finlands mål är att trygga ett tillräckligt starkt mandat för det fortsatta arbetet i GGE-expertgruppen.

Första utskottet för nedrustning och internationell säkerhet vid FN:s generalförsamling antog med stor majoritet Österrikes resolutionsförslag om autonoma vapensystem (164 stater, inklusive Finland, röstade för, 5 mot, 8 avstod) i november i år. Resolutionen betonar det internationella samfundets behov av att ta itu med utmaningar och bekymmer i anslutning till autonoma vapensystem, särskilt genom GGE-expertgruppens arbete. Den befullmäktigar FN:s generalsekreterare att

Svar på skriftligt spörsmål SSS 174/2023 rd

samla in staternas och intressentgruppernas synpunkter på de autonoma vapensystemens humanitära, rättsliga, säkerhetsrelaterade och etiska aspekter, liksom även människornas roll i användningen av maktmedel, samt att bereda ett betänkande om ämnet för FN:s nästa generalförsamling 2024. Härnäst går resolutionen vidare till FN:s generalförsamling för godkännande.

Utrikesministeriet har informerat riksdagen om Finlands ståndpunkter i anslutning till autonoma vapensystem genom utredningen USP 39/2021 rd och den kompletterande utredningen USPKU 2/2022 rd, likaså i samband med de årliga översikterna av aktuella frågor kring vapentillsynen. Syftet är att precisera Finlands ståndpunkter i takt med att GGE-expertgruppens arbete framskrider.

I oktober i år anslöt sig Finland till den politiska förklaringen om ansvarsfull militär utveckling och användning av artificiell intelligens och autonomi som bereddes under ledning av USA. Denna politiska förklaring bidrar till att skapa en internationell reglering av de autonoma vapensystemen. Den fördjupar diskussionerna om principerna för ansvarsfull och säker användning av artificiell intelligens och autonomi i referensgruppen för AI-skickliga länder.

Helsingfors 17.11.2023

Utrikesminister Elina Valtonen